

DUGOSELSKA KRONIKA

GODINA X
BROJ 126
28. II. 1977.

GLASILO DRUŠTVENO-POLITIČKIH ORGANIZACIJA OPĆINE DUGO SELO

NAKON POSJETE DELEGACIJE IZ MIONICE DUGOM SELU
DOGOVORENO

BRATIMLJENJE S MIONICOM

Za sada je dogovorena gospodarska suradnja s Institutom
za oplemenjivanje bilja u Rugvici

Prošlog tjedna je boravila u Dugom Selu delegacija općine Mionica u cilju uspostavljanja bratske suradnje i bratimljenja dviju općina.

Mionica se nalazi stotinjak kilometara jugozapadno od Beograda, a u neposrednoj blizini Valjeva i željezničke pruge (8 km) Beograd — Bar. Na području općine živi dvadeset i dvije tisuće stanovnika u tridesetčetiri sela. Stanovništvo se bavi poljoprivredom — pšenica, kukuruz i krompir su glavne ratarske kulture, a šljive su glavni voćarski proizvod. Dio šljiva se suši, a dio se preraduje u rakiju i marmeladu.

Poljoprivredna zadruga u Mionici unapređuje poljoprivrednu proizvodnju putem raznih vidova kooperacije i otkupom viškova, te nabavom kvalitetnog repromaterijala.

Industrija je u začetku. Ovih dana završava se Tvornica stiropora, ambalaže i izolacionog materijala i za kratko vrijeme bit će svečano otvorenje tvornice. Isto tako vrše se pripreme za izgradnju još jednog indu-

strijskog pogona. Predviđa se izgradnja tvornice za metalnu proizvodnju »MIKROLIO«, koja bi proizvodila razne metalne odjeve veličine od 50 gr, pa do pola tone.

Trenutno u radnom odnosu radi tisuću dvjesto i pedeset radnika, što će se povećati otvaranjem novih tvornica.

Školska djeca pohađaju osnovnu školu u pet centralnih škola, a svaka od tih centralnih škola ima još i po koju područnu školu.

Delegacija je bila u sastavu: Radiš Stanković, sekretar općinskog komiteta SKS, Milutin Petrović, podpredsjednik općine i direktor Zemljoradničke zadruge »Gornja Toplica« u Mionici, Vojislav Mišević, predsjednik Općinskog vijeća Saveza sindikata, Mihajlo Stojanović, predsjednik Općinskog odbora SRBNOR-a nosilac Spomenice 1941. NOR-a, Ljubodrag Petrović, predsjednik općinske delegacije SSO i drugi.

Delegacija je boravila na području naše općine dva dana. Za to vrijeme

delegacija je posjetila Martin-breg, »Goricu«, Božjakovinu, Institut u Rugvici, Dječji vrtić, Memorijalnu izložbu i spomen park u Oborovu te Josipa Martineka iz Prevlake, individualnog poljoprivrednog proizvođača.

U svim mjestima gosti su najsrdačnije dočekani, a najodgovorniji su gostima prezentirali rad kolektiva. Gosti su se često interesirali o pojedinostima, a najviše zanimanja su pokazali u Institutu za oplemenjivanje bilja u Rugvici.

Dogovorena je i suradnja. Institut će poslati određenu količinu sjemenskog kukuruza Poljoprivrednoj zadrugi Mionica, koja će isto raspodijeliti individualnim proizvođačima. Dvije općine izvršit će bratimljenje, a postoji i niz drugih mogućnosti suradnje. Za sada se osim suradnje s Institutom Rugvica predviđa i razmjena omladinskih radnih brigada, a sam čin bratimljenja obaviti će se na svečan način prigodom neke svečanosti u općini.

S. K.

Završena
plinifikacija u
Brckovljanima

str. 2

Minuli rad

str. 3

Karneval

str. 4 i 5

Povodom 40 godina od dolaska druga Tita na čelo KPJ i 32 godišnjice naše socijalističke izgradnje

Čestitamo

svim drugaricama učesnicama NOB-e, majkama koje su dale svoje najmilije za oslobođenje naše zemlje i svim ženama naše komune

međunarodni

praznik

DAN
ŽENA

Savjet za društveni položaj žene općine Dugo Selo

Zajednički snimak pred spomenikom u Oborovu

Sa svečanosti u Brekovljanima

Ostvaruje se plan infrastrukture u Brekovljanima

U ponedjeljak 21. veljače u Brekovljanima je održana mala svečanost kojom se proslavila velika radna pobjeda na planu infrastrukture u koju su građani Brekovljanina uložili mnogo truda i materijalnih sredstava. Tog dana slavio se dovođ plina i završetak akcije oko izgradnje vodovoda.

Brekovljani, selo na brijegu, vidljivo sa svih strana, a danas broji četrsto i deset stanovnika, od čega je oko dvijesto i trideset u radnom odnosu ili su umirovljenici. Tako veliki broj ljudi u radnom odnosu, a mali broj stanovnika je vrlo povoljan podatak koji govori da se radi o vrlo aktivnom stanovništvu. To dalje znači, da je to stanovništvo u demografskom pogledu i povoljne starosne strukture, pa onda nije za iznenaditi se da to mjesto postiže takve uspjehe na komunalnom planu.

K tim podacima treba dodati da u mjestu ima oko šezdeset daka osnovne i srednjih škola. Radovi na uvođenju plina započeli su još prošle godine. Plinovod je postavljen od Pošte preko Brekovljanina, Gornjeg Gračeca pa, do raskrsnice u Stakorovcu. Dužina je oko četiri tisuće metara. Zajedno s postavljanjem plinovoda kroz Gornji Gračec postavljena je i vodovodna mreža u dužini od tisuću metara.

Iskop i zatrpavanje preuzeli su sami mještani u vrijednosti od četrnaest milijuna starih dinara.

Radovi na vodovodnoj mreži započeli su još prije tri godine, tako da je vodovod već u eksploataciji. Vodovod ima ogromno značenje u Brekovljanima, jer je mjesto na brijegu, pa je voda već stoljećima predstavljala problem.

Vrlo važno je ovdje napomenuti, da je ulica od Božjakovine prema Brekovljanima urbanizirana i da će se na tom mjestu izgraditi dvijesto i dvadeset kuća. Neke od planiranih kuća već su izgrađene, a neke su u gradnji.

Dan uoči otvorenja plina Mjesna zajednica donijela je plan za ovu godinu.

U toku ove godine radit će se na uređenju vatrogasnog doma, postaviti će se ograda oko groblja, koje koristi trinaest sela, uredit će se tristo metara novih ulica i postaviti će se oko tisuću metara vodovodne i plinovodne mreže u ulice koje to još nemaju. U toku ove godine planira se i rješavanje buduće mrtvačnice, jer tako veliko groblje ne može bez takvog objekta.

Međutim, najvažnija akcija koja upravo slijedi je asfaltiranje ceste od Božjakovine preko Brekovljanina do Gračeca. Ti radovi trebaju započeti kroz koji dan i cesta će uskoro biti asfaltirana. Sto će to značiti za Brekovljanine ovdje nije potrebno isticati. Od društveno-političkih organizacija u mjestu rade Socijalistički savez, Dobrovoljno vatrogasno društvo, Sa-

vez socijalističke omladine, Aktiv žena, KUD »A. Cesarec« i Mjesna zajednica, kao najdemokratskiji organ socijalističkog samoupravnog društva.

Sve ove organizacije imaju zajednički cilj i što je najbitnije nastupaju jedinstveno u svim akcijama mjesta. Podatke za ovaj članak dobili smo od Rudolfa Galovca, predsjednika Mjesne zajednice u Brekovljanima.

Rudolf Galovec, predsjednik Mjesne zajednice Brekovljani

Održavanje puteva i putnih jaraka u mjesnim zajednicama

Vlasnici i posjednici odnosno nosioci, prava korištenja zemljišta koje graniči s lokalnom cestom, ulicom, seoskim ili poljskim putem moraju pored tih zemljišta održavati podvodne jarke i pješačke staze, urediti živice i posječj (potkresati) granje stabala koje smeta prometu i onemogućavaju značenje puta. Odvodni jarci moraju se čistiti odnosno pješačke staze popravljati i živice obrezivati prema potrebi, a najmanje dva puta godišnje i to najkasnije do 30. lipnja (proljetno održavanje) odnosno do 31. listopada (jesensko održavanje) svake godine. O čišćenju odvodnih jaraka uz lokalne ceste odnosno druge vrste puteva koji se nalaze izvan naselja dužna je brinuti ona društvena zajednica kojoj je dotični put odnosno cesta data na upravljanje.

Uloga mjesnih zajednica

Mjesne zajednice dužne su održavati vozne trake čišćenjem putnih jaraka uz seoske poljske puteve i ulice i to na način da se radovi oko tog održavanja povjere zajedničkim učestvovanjem svih građana ili pak samo građanima, OOUR-ima ili drugim organizacijama koje se služe dotičnim putem ili stazom ili vlasnicima, posjednicima odnosno nosiocima prava korištenja zemljišta koje graniči tim cestama i ulicama.

Ukoliko mjesna zajednica kao organ upravljanja cestom na svom podru-

čju odredi putem zborova birača nadpolovičnom većinom da čišćenje odnosno održavanje puta, putnih jaraka uz seoske puteve izvrše OOUR-i ili građani koji se služe tim putem ili stazom ili nosioci prava korištenja kao i posjednici zemljišta uz cestu ili stazu, pa isto to ne urade u okviru postavljenog im roka, Mjesna zajednica može izvršiti spomenute radove kao organ upravljanja tim ve putem neke treće osobe i na trošak one osobe koja je to bila dužna učiniti prema zaključku zbora građana. Naplatu će izvršiti Sekretarijat za financiranje S. O. Dugo Selo na osnovu pravomoćnog rješenja organa općinske uprave nadležnog za komunalne poslove.

SKUPŠTINA VATROGASNOG SAVEZA

Prošle subote u Ivanjoj Reki je održana godišnja skupština Vatrogasnog saveza općine Dugo Selo. Pored brojnih delegata skupštini su prisustvovali predstavnici vatrogasnih saveza Prigorsko-posavsko-slavonske regije te Josip Horvat, predsjednik Općinske konferencije SSRNH Dugo Selo i Rudolf Galovec, sekretar SUP-a Dugo Selo. Od strane Vatrogasnog saveza Hrvatske skupštini su prisustvovali Branko Jasić i Ljuban Kordić.

Skupština je imala radni karakter. Analiziran je rad naših vatrogasnih jedinica, materijalna opremljenost i kadrovska problematika. Oprema vatrogasnih jedinica još uvijek ne zadovoljavaju suvremenim zahtjevima u gašenju požara. Vatrogasni kadar je dobar iako još uvijek ima dosta vatrogasaca bez osnovnog vatrogasnog ispita.

Suradnja s organima narodne vlasti i društveno političkim organizacijama je dobra a vatrogasna društva će se i dalje angažirati da djeluju za dobrobit društva u cjelini, pripremajući se za obranu stečenih dobara od vatrene stihije i drugih elementarnih nepogoda.

U toku prošle godine materijalna šteta od požara bila je tristo starih milijuna dinara. To nam pokazuje da i pored svih mjera predostrožnosti, koje ulože društvo u vatrogasna zaštitu, još uvijek može doći do požara i velikih materijalnih pa i ljudskih žrtava.

Zbog toga nikome nije svejedno kakva su nam vatrogasna društva i kakav je odnos građana prema tim društvima.

Dk.

Turističko društvo

Prošle godine pokrenuta je inicijativa oko formiranja Turističkog društva. Održano je nekoliko sastanaka, ali konačnog rezultata nije bilo, jer Turističko društvo nije formirano, a Martin breg vapi za organiziranim turizmom. Gdje je zapelo?

S. K.

O gospodarskom razvoju općine Dugo Selo na svečanosti u Brekovljanima govorio je Pavao Škrlec, predsjednik Izvršnog vijeća Skupštine općine Dugo Selo

Plan izgradnje komunalnih objekata u Dugom Selu u 1977. godini

Na nedavnoj zajedničkoj sjednici Vijeća delegata i delegacije Mjesne zajednice Dugo Selo, utvrđen je plan izgradnje komunalnih objekata u 1977. na području Mjesne zajednice u Dugom Selu.

Plin i voda

U toku godine 1977. postavit će se plinska i vodovodna instalacija u slijedeće ulice: Zelinska, AVNOJ-a, ZAVNOH-a, i u dio Novog naselja iznad Nazorove.

Kanalizacija

Kanalizacija će se postaviti i dovršiti u ovim ulicama: dio Novog naselja i Kopčevu, a tokom godine izvršit će se pripreme za postavljanje kanalizacije u Bobinčevoj zajednici s ulicom AVNOJ-a i Braće Pavlič.

Asfalt

Asfaltirat će se slijedeće ulice: Trg Maršala Tita, nastavak Nazorove, Osmog maja, Slavka Kolara, Haničkova, Šaškovečka, Igljeva, Lole Ribara i Ivana Gorana Kovačića.

Sliv površinskih voda

Iskopat će se kanal u dužini od 150 metara duž koprivničke pruge i isti

će se povezati s kanalom Puhovec. Kanal u Kopčevu riješit će se u sklopu kanalizacije.

Nadalje, poznato je da prilikom velikih kiša velike količine vode i zemlje dolazi sa Zivica u dvorišta i na cestu. U vezi s tim problem organizirat će se jedan sastanak na koji će se pozvati Sumarija Dugo Selo, PPK »Zagreb«, Mjesna zajednica, SIZ stambenih i komunalnih djelatnosti i Vodna zajednica.

Niskonaponska mreža

U toku godine ugradit će se niskonaponska mreža u svim ulicama Novog naselja i Ulici ZAVNOH-a sa svim priključnim ulicama. Ulična rasvjeta postavit će se u onim ulicama u kojima će građani učestvovati u sufinanciranju troškova ulične rasvjete.

Javna tribina

Kako javna tribina još nije održana, predloženo je da organizacija Socijalističkog saveza, Mjesne zajednice i druge društveno-političke organizacije što prije pokrenu rad javne tribine građana. Isto tako predloženo je, da se na prvoj javnoj tribini građana organizira razgovor s predstavnicima Komunalnog poduzeća »Kograp« o kvaliteti usluga.

Mnogi od planiranih radova su već dovršeni a neki se dovršavaju ili su u početnoj fazi. Kompletan plan infrastrukture i bez većih naprezanja vrlo vjerojatno će se realizirati na

zadovoljstvo svih građana, puno prije kraja godine. Tako npr. »Kograp« tokom ove zime uopće nije imao prekide u izvođenju radova. Trenutno »Kograp« u Novom naselju postavlja vodovodne, kanalizacione i plinovodne instalacije. Poduzeće »Dalekovođe« iz Zagreba započelo je radove na postavljanju niskonaponske mreže u Novom naselju.

Lokacija tržnice

Prije dvije godine dugoselska tržnica preselila se iz dvorišta »Budućnosti« na sadašnji prostor u Cobovićevoj ulici. Da li se tom prilikom smatralo da je sadašnja lokacija konačno rješenje ili samo privremeno, to nije poznato, ali je sadašnja lokacija tržnice neodrživa, jer ne postoje ni najminimalniji uvjeti.

Građani vrlo ozbiljno primjećuju nedostatke sadašnjeg poslovanja tržnice, jer je ona na mjestu gdje se odvija intenzivni automobilski promet, pa su ponudene namirnice pre-

puštene oblacima prašine i dima što nimalo nije higijenski.

S obzirom da je trenutno radi na izmjenama i dopunama Urbanističkog plana Dugo Selo, vjerojatno će autori uvrstiti i ovaj problem.

Sk.

Minuli rad i njegovo vrednovanje

Svakodnevno se susrećemo sa problemima koji se odnose na minul rad. Nejasnoće se uglavnom javljaju u radnim organizacijama, a priličan broj ih se javlja i u ustanovama. Nekoliko podnesaka smo primili i od radnika. Dok smo nekoliko podnesaka primili i od grupe radnika.

Kad analiziramo predstavke ove vrste onda se one odnose uglavnom na slijedeća pitanja.

1. Može li se po osnovi minulog rada različito vrednovati radni staž ostvaren u prijašnjoj organizaciji udruženog rada, od radnog staža ostvarenog u sadašnjoj organizaciji.

2. Dali rad kojim radnik nije pridonio povećanju dohotka u osnovnoj organizaciji i ukupnog društvenog dohotka može biti osnova za raspodjelu sredstava za osobne dohotke.

Odgovarajući na ova pitanja možemo reći slijedeće:

Ustavni sud Jugoslavije zauzeo je stajalište da radnici mogu sporazumom utvrditi da se za osobni dohodak priznaže samo minul rad u toj organizaciji.

Slično stajalište zauzeo je i ustavni sud Hrvatske (odluka br. U/I-38/73 od 15. X. 1973. g.

Ako su stajališta ustavnih sudova takva, onda nebi bilo protuustavno da se radni staž u osnovnoj organizaciji vrednuje manje nego radni staž u osnovnoj organizaciji udruženog rada.

Na temelju ustavnih odredaba i to čl. 20. Ustava SFRJ kao i odredaba čl. 42. ZMOUR, radniku pripada osobni dohodak prema rezultatima njegova rada i osobnom doprinosu što ga je dao svojim tekućim i minulim radom i time pridonio povećanju dohotka u osnovnoj organizaciji i ukupnog društvenog dohotka.

Nije međutim pogrešno ako po osnovi minuloga rada ostvarenoga u osnovnoj organizaciji radnik sudjeluje u raspodjeli sredstava za osobne dohotke s većim iznosom (ili postotkom) nego po osnovi minuloga rada ostvarenog izvan osnovne organizacije.

Odgovarajući na drugo pitanje, imajući u vidu stajališta Ustavnih sudova možemo reći slijedeće:

Minul rad kojim radnik nije pridonio povećanju dohotka u osnovnoj organizaciji i ukupnog društvenog dohotka u SFRJ nemože biti osnova za raspodjelu sredstava za osobne dohotke i ne poistovjećuje se s njegovim ukupnim radnim i mirovinskim stažom.

Iz ovog proizlazi da, primjerice, provedeno vrijeme na radu u stranoj zemlji; nije rad kojim je radnik pridonio povećanju dohotka u osnovnoj organizaciji i ukupnom društvenom dohotku, pa nemože biti osnova za sudjelovanje u raspodjeli sredstava za osobne dohotke.

Zašto preko reda?

Samoupravna interesna zajednica zdravstvenog osiguranja radnika i radnika zdravstva nema dovoljno novaca za isplatu naknada za bolovanje. Svakog dana prilikom isplate stvaraju se velike i nepotrebne gužve, jer isplata se vrši po principu tko prije do šaltera bez obzira za koji mjesec traži naknadu.

Oni koji su jaki i bezobzirni lako će doći do šaltera i podići naknadu za bolovanje za prošli mjesec, a oni koji se ne mogu gurati napr. trudnice neće primiti naknadu niti za pretprošli mjesec. Zar smo zaista takvi da niti trudnicama nedamo prvenstvo?

D. K.

U DUGOM SELU

»Ja sam iz Novog naselja« — toj maski nisu bili potrebni kostimi iz Zagreba. Priručnog materijala za maskiranje ima u Dugom Selu gotovo na svakom koraku

Iako je padala kiša pjevalo se punim glom...

Mnogobrojne posjetioce nije omela kiša da izdrže do kraja predviđenog programa

Oni su prikazali građevinsku operativu

Slavni sud dolazi na mjesto suđenja

Grupa iz škole nekoliko puta je prodefilirala je po ulicama Dugog Sela

Krivicu za sve nepravde i loše poslovanje dosučena je najstroža kazna...

USPIO KARNEVAL

Grupa iz Osnovne škole pozirala je pred kamerom sa željom da se ovjekovječi trenutak iz srednjeg vijeka

Evo rješenja za pokretne dječje jaslice

Snjeguljica i sedam patuljaka iz Andrilovca. Ta grupa je osvojila prvo mjesto

To su maske vlastite proizvodnje

U organizaciji Samoupravne interesne zajednice kulture općine Dugo Selo, 22. veljače ponovno je, nakon stanke od nekoliko godina, organiziran karneval.

Odazvao se veliki broj učesnika iz više naših sela, a organizirano su nastupili iz Oborova, Andrilovca, Okunščaka, Lupoglava, Sop-Hrušćice, Svibovskog Otoka i KPD «Preporod» iz Dugog Sela.

Na karnevalu su nastupili i mnogobrojni pojedinci koji nisu došli do punog izražaja, jer su se praktički izgubili među mnogobrojnim građanima koji su došli da vide karneval.

Najboljima su podijeljene nagrade. Prvo mjesto, prema odluci žirija, pripalo je Andrilovcu, drugo Oborovu, a treće Sop-Hrušćici.

Sve u svemu bilo je dobro, a to najbolje dokazuju gledaoci koji su i po kiši čitavo vrijeme strpljivo čekali službeni završetak karnevala.

Nadajmo se, da će iduće godine biti još bolje i bez kiše.

sk

Kolporter na licu mjesta također je nagrađen

Pjevalo se i plesalo

Erozija Živica

Intenzivna obrada zemlje je zakon suvremene poljoprivrede u kojoj strojevi zamjenjuju ljudsku radnu snagu i na taj način dolazi se do jef-tinijih poljoprivrednih proizvoda. Međutim, intenzivna obrada zemlje može dovesti i do neželjenih i katastrofalnih posljedica za kulturno tlo koje je čovjek stoljećima obrađivao i kultivirao, a što bi to značilo za buduće generacije nije potrebno govoriti. Radi se o eroziji zemljišta kojoj pogoduju brežuljkasti tereni kao na Martin bregu. U vrijeme velikih kiša velike količine vode naglo se spuštaju prema dolje i usput odnose plodnu zemlju, a ponekad i dio ljetine. Ako to traje godinama i ako se ništa ne poduzima onda su pojedini dijelovi zemljišta osuđeni na propast, jer se iz godine u godinu smanjuje plodnost tla. Da bi se spriječila erozija zemljišta na pojedinim padinama potrebno je stručno i znalčki obrađivati zemlju. Tako napr. stariji ljudi dobro znaju, da se zemlja ne smije orati duž padine, jer bi svaka brazda bila buduća vododerina. Razvojem mehanizacije u poljoprivredi, a posebno u SAD zemlja se industrijski obrađivala, a nije se vodilo računa o eroziji zemljišta. Takva ob-

rada dovela je do potpunog uništavanja velikih površina zemlje. U našoj zemlji, a posebno u SR Srbiji, propisi o zaštiti zemljišta od erozije i bujica su vrlo strogi i do sada su velika novčana sredstva uložena i njihovo sprečavanje i sanaciju. Na našem terenu posebno je ugroženo područje voćnjaka vlasništvo PPK »Zagreb« i to onaj dio gdje se redovi jabuka spuštaju longitudinalno od najviše točke na brijegu do najniže točke na cesti Zagreb-Bjelovar. Prilikom svake kiše voda donosi velike količine plodne zemlje u dvorišta kuća pored ceste i na cestu. Ne samo da ta zemlja pravi neprilike, već je u par navrata zbog nanosa na asfaltu izazvala prometne nesreće. Gdje je izlaz? Naravno da se jabuke sada neće presađivati. Rješenje je u postavljanju zaštitnih pojaseva od djeteline ili neke druge biljke, a mogu biti i betonske pregrade. Kako će se riješiti ovo sprečavanje erozije zemljišta na Živicama odlučit će stručnjaci, ali bitno je da se što prije pride rješavanju i da se ne dopusti i daljnje odnošenje plodne zemlje na mjesto gdje nije potrebno. S. K.

Zapošljavanje

Na zadnjoj skupštini Samoupravne interesne zajednice za zapošljavanje donešena je pored ostalog i odluka o smanjenju nekih (dosadašnjih) prava nezaposlenih radnika. Tako napr. maksimalna novčana pomoć, koju su do sada mogli primiti radnici — privremeno nezaposleni — iznosila je 3.000.- dinara, a od sada je svega 2.000.- dinara.

Isto tako praktično je ukinuta aktivna funkcija zapošljavanja u stručnom osposobljavanju radnika i liječničkim pregledima.

O čemu se radi?

Do formiranja SIZ-a zapošljavanje se financiralo na temelju doprinosa iz osobnog dohotka, a kako su osobni dohoci imali stalnu tendenciju rasta, tako su i sredstva za zapošljavanje rasla i novaca je bilo. Međutim, sada se zapošljavanje financira na temelju doprinosa iz dohotka čitave radne organizacije, a taj dohodak ne raste iz godine u godinu kao osobni dohodci, pa su i sredstva za zapošljavanje skoro 50% manja po ovom načinu financiranja.

Drugim riječima, prava i obveze do sada su bila regulirana zakonom, a

sada je na radnim ljudima da preko SIZ-a određuju svoja prava, a isto tako i obveze. Što dalje znači, ako se žele veća prava i beneficije za radnike privremeno zaposlene, onda su potrebna i veća novčana izdvajanja iz dohotka o čemu odlučuje svaki kolektiv samostalno.

Broj nezaposlenih

U toku 1976. g. tražilo je zaposlenje 671 radnik, a 31. prosinca 1976. još je ostalo 203 nezaposlena radnika. To znači da se dobar dio radne snage zaposlilo. Međutim, problem je u velikom broju radnika, koji se u toku godine po prvi puta prijave sa zahtjevom za zaposlenje. Takvih radnika je bilo 476, a među njima je i dio onih koji su upravo završili školu.

Ovih dana sve radne organizacije imaju priliku raspravljati o svim problemima oko zapošljavanja, jer će trebati potpisati sporazum o financiranju zapošljavanja u cjelini.

S. K.

RADNI ODNOS

Da bi individualni poljoprivredni proizvođač mogao stupiti u radni odnos kod PIK-a VRBOVEC treba se obavezati na sljedeće uvjete: da u turnusu tovi od 200 do 300 svinja ili od 50 do 60 teladi, da ostane u PIK-u 3 godine ako tovi svinje i 5 godina ako tovi telad. Poljoprivredni proizvođač, ako je stupio u radni odnos, prima preko štedne knjižice zagarantirani osobni dohodak kojeg podiže po završetku tova jednog turnusa, kada se vrši i konačni obračun. Doprinosi se kreću oko 63 posto, a prije stupanja u radni odnos podnosi se molba za prijem, i vadi radna knjižica i liječnička svjedočba.

b.

Obavijest

O IZMJENI I DOPUNI DETALJNOG URBANISTIČKOG PLANA MJESTA DUGO SELO

Na temelju člana 43. Zakona o prostornom uređenju i korištenju građevinskog zemljišta (»Narodne novine«, broj 14/73) i člana 3. Odluke o izradi izmjene i dopune Detaljnog urbanističkog plana mjesta Dugo Selo, Sekretarijat za privredu, građevinarstvo i komunalne poslove općine Dugo Selo izlože na javni uvid sljedeće elaborate:

1. Izmjenu i dopunu Detaljnog urbanističkog plana proširenja naselja sjeverne zone:

- na sjevernoj strani Ulice Ivana Gorana Kovačića,
- u Ulici Herak Mirka »Gorskog«,
- u Ulici braće Bobinec, k. č. 672 i 673 k. o. Dugo Selo,

2. Izmjenu i dopunu Detaljnog urbanističkog plana južne zone, u Ulici braće Bobinec, k. č. 1165 k. o. Dugo Selo,

3. Izmjenu i dopunu Detaljnog urbanističkog plana istočne zone,

- idejno rješenje glavne ceste uz željezničku prugu,
- u Ulici AVNOJ-a, k. č. 708/3, 708/4, 820 k. o. Dugo Selo.

Mjesto javnog uvida određuje se u sobi broj 28 u zgradi Skupštine općine Dugo Selo kroz 20 dana od dana objavljivanja, ponedjeljkom od 7—17 sati, a ostale radne dane osim subote od 7—12 sati. U navedenom vremenu mogu se dobiti sve potrebne informacije.

Pozivaju se građani i organizacije udruženog rada da u istom roku podnesu svoje primjedbe na izmjenu i dopunu Detaljnog urbanističkog plana mjesta Dugo Selo. Primjedbe se podnose Sekretarijatu za privredu, građevinarstvo i komunalne poslove Općine Dugo Selo i to pismeno ili usmeno na zapisnik.

1977. — Godina zaštite čovjekove okoline

Ova, 1977. godina proglašena je za Godinu zaštite čovjekove okoline. Problemi nastali razgrađivanjem čovjekove okoline su tu, svakodnevno prisutni, o njima se svakodnevno raspravlja, to su danas ne samo lokalni, već i nacionalni, regionalni i svjetski problemi.

Pravo na zdravu životnu okolinu ustavno je pravo, proklamirano u čl. 292. Ustava SFRJ, član 87. Ustava SFRJ kaže: »Radni ljudi i građani, organizacije udruženog rada, društveno-političke zajednice i druge samoupravne organizacije i zajednice imaju pravo i dužnost da osiguravaju uvjete za očuvanje i razvoj prirodnih i radom stvorenih vrijednosti čovjekove okoline, te da sprečavaju i otklanjaju štetne posljedice koje zagađivanjem zraka, vode, tla, vodotoka i mora bukom ili na drugi način ugrožavaju te vrijednosti ili dovedu u opasnost život i zdravlje ljudi.«

Na području naše općine postoji čitav niz problema koji su se pojavili uslijed zagađenja prirodne sredine. Da spomenemo samo neke: nekontrolirano odlaganje otpadaka, divlja smetišta, neuređeni okoliš zgrada, zagađeni vodotoci, i.t.d. Sve te probleme, koji se godinama gomilaju ne možemo riješiti odjedanput i naprečac. Zbog toga je potrebno sagledati one probleme koji su najakutniji, a čije rješenje je u sadašnjem trenutku moguće i izvedivo.

Zaštita čovjekove okoline ne bi smjela poprimiti kampanjski karakter akcije koja bi se završila otkla-

njanjem nekih nedostataka već bi morala imati karakter jedne opće-društvene akcije koja bi ušla u sve pore novog života razvijanjem svijesti građana o potrebi čuvanja okoline, zdravstvenim prosvjeđivanjem, unapređenjem kulture stanovanja, odgovornim djelovanjem kroz dječje vrtiće i škole.

Čuvanje životne okoline, unapređenje te okoline ne samo kroz zdravstvene već i kroz estetske vrijednosti mora postati dio načina života. S tim u vezi potrebno je oživiti duh zajedništva. Zajedništvo, iskovano u NOB-i i u periodu poslijeratne obnove, danas je, u troj za standardom izgubljeno, zaboravljeno, a to se naročito ogleda u zagađenju okoline. Zagađivanje životne sredine jednim dijelom je upravo posljedica otuđenja čovjeka od čovjeka i čovjeka od prirode. Postajemo žrive potrošačkog mentaliteta. Podižemo svoj obiteljski standard, svoj stan uređujemo, a pred hrpom otpadaka ispred zgrade u kojoj živimo zatvaramo oči, ne vidimo je, okolina zgrade ne tiče nas se, »to nije naše«, »šta nas briga!« Tako je »općedruštvena imovina« postala »opće društvena nebriga«. A, upravo ti prostori oko stambenih zgrada, ta »ničija zemlja« mogla bi se zajedničkom akcijom stanara pretvoriti u igrališta za našu djecu, male parkove, travnjake, prostore za odmaranje, za rekreaciju.

Potrebno je samo malo dobre volje, zajednička akcija i zajednička brig!

M.Z.

USUSRET ŽELJANA NAŠIH ISELJENIKA

Barbara Britvec iz Pittsburgha, Pa, USA, posjetila nas je ovog ljeta u Domu iseljenika u Zagrebu i zamolila da napišemo reportažu o njenom rodnom selu Prečecu nedaleko Ivanić-Grada. Rado smo se odazvali ovoj molbi. Kad smo posjetili Prečec i porazgovarali s njegovim stanovnicima, vidjeli smo da u tom selu ima štošta vrijedna što treba zabilježiti na stranicama »Matice«.

PREČEC

U Prečec se može doći željeznicom i dobrom asfaltnom cestom od Zagreba. Odlučili smo se za ovu drugu prometnicu, jer putujući autobusom čovjek je u neposrednijem dotiru s okolicom, lakše zapaža detalje i dojam je jači.

Za onog tko nije dovoljno usredotočio svoju pažnju na kraj kojim prolazi, učinit će mu se, da se odjednom našao u zagrebačkom predgrađu što se stere daleko prema istoku, širi prema sjeveru i jugu i kao da mu nema kraja. To i jest i nije varka. Nije u toliko što danas nema oštra granice između prigradskih naselja i sela, jer seoske kuće posve su nalik onima u gradskim predgrađima, a opet je varka, jer tu se živi na seoski način. Prečec je najbolji primjer da je to tako.

Lijepa obiteljske kuće, opasane ogradama od kovana željeza i svojim velikim prozorima zasrtima prozračnim zavjesama od umjetne čipke, teško se mogu nazvati seoskim. Njihova dvorišta s gospodarskim zgradama, ljevhama cvijeća, raznim glinenim ukrasima isto tako ne odaju sliku sela koju već godinama i protiv svoje volje nosimo u svojim sjećanjima.

No, ipak, znali smo da je Prečec selo koje broji oko sedamdeset domaćinstava, da je glavni izvor prihoda poljoprivreda i stočarstvo i da se nekada tu teško živjelo, pa su mnogi, poput naše čitateljice Barbare Britvec potražili izlaz iz neimaštine u dalekoj — Americi. Pošli smo od tih činjenica i zakucali na vrata Barbarine nećakinje i njenog supruga, Stefanije i Josipa Bunčića. Nakon prvih i uobičajenih riječi upoznavanja s domaćinom, Stefanijom Bunčec, prešli smo na razgovor o Prečecu. Ona se dobro sjeća svog djetinjstva i mladosti, teškoj teškoj radi, kad se često odlazilo na rad bogatijim seljacima,

ma, a plaća je bila čup mlijeka ili gole sirutke. Tada nije bilo ni lječnika, a ni lijekova za siromašne seljake. Ako su mogli pomoći domaći lijekovi, čovjek je ozdravio, a tamo gdje je bolest bila teška i okorjela, nije bilo pomoći. To što je pričala Stefanija Bunčec, potvrdila je i njena susjeda Danica Lončar, žena prvoborac, društveni radnik, izvanredna domaćica, susretljiva i razgovorljiva.

Njena kuća, tik uz asfaltnu cestu, jedna je od onih za koju se nikako ne može reći da je seoska. Posvuda se vide vrijedne ruke domaćice, kuća odiše urednošću i čistotom, a raznovrsni ukrasi, posvuda porazmiješteni govore i o snisku za lijepo domaćice.

U prostranoj kuhinji, uz ugodan miris pečenja koji se širio iz pećnice, opet se poveo razgovor o Prečecu nekad i sad. Danica je rođena prije rata u susjednom selu Lepšiću. Zajedno s ocem Martinom, poznatim organizatorom narodnog ustanka u ovom kraju, Danica se također našla na rješavanju partijskih zadataka. Majku fašisti odvede u logor, a otac Martin i kćerka Danica prebacuju se dalje od svog rodnog sela, odlaze na teže i složenije zadatke.

Kad su prošli ratni dan, otac i kćerka vraćaju se u Prečec. Rade na svom malom poljoprivrednom imanju, ali se brižu i o svom selu.

I dok ovo Danica priča, svako malo zaviru u pećnicu. Povelika purica, rumena i tusta cvrči okupana mašću. Zamalo će početi rođendanski ručak. Namine, tata Martin upravo je tog dana navršio 82 godine života pa to valja proslaviti uz mirisavu puricu, čašu pravog domaćeg vina i pravu domaću oreh-njaču. Pristižu i prvi gosti. Tih, nenačeljivo, onako kao uspat. Ne spominje se mnogo rođendan tate Martina, više se priča o razli, koja se još uvijek

može sijati, jer se »babiše ljeta« ove godine otegnulo, a dan su sunčani i topli. Stoga će se moći zasijati i žitarice, a ljetina će se pospremiti po suhom vremenu.

Zanima nas još mnogo toga, a susretljiva domaćica spremno odgovara na svako pitanje. Ni dolazak kume iz Lepšića ne prekida razgovor. Opet se govori kako je nekad tu bilo i kako se živjelo u ovom dijelu Posavine koji je za vrijeme rata bio važno uporište partizana, jer se narod digao protiv okupatora. Tu je bila veza između posavskih i moslavačkih partizana. Tu nedaleko prebivali su se partizani iz Posavine u Moslavini i obratno.

Slušajući pripovijedanje žena, teško se oteći dojmu da u Prečecu žene imaju važnu ulogu u društvenom i gospodarskom životu. One su te koje priređuju u seoskom Društvenom domu priredbe, a od novca dohivenog na tim priredbama, već su nabavile mnogo toga korisnog. Od svega najvrednija su im putovanja. Bile su u Beču, zatim u Koruškoj u posjetu Koruškim Slovincima, išle u Veneciju i Budimpeštu, a nisu zanemarile ni Jugoslaviju. Razgledale su Postojnu, bile u Rijeci, u Malinskoj na otoku Krku, i tako redom... Odaziv za izlete uvijek je velik; u grupi je uvijek oko pedesetak žena.

Tko bi mogao povjerovati tada da će kuma iz Lepšića koja je prve cipele dobila kad joj je bilo 12 godina, jednog dana hraniti golubove na Markovom trgu u Veneciji.

Pa nekad, u danima mladosti Daničine kume, s pepelom se pralo rublje, a preda se sukala uvečer uz svjetlo mjesečine. Danas se govori o telefonu u svakoj kući. Nije, doduše, neophodan ali kad će se moći, uvest će se. Tako će se uz asfalt, električnu struju i plin, koji će se uvesti u kuće u idućih pet godina, popuniti lista onog što u dogledno vrijeme mora biti ostvareno.

Uz rođendanski ručak tate Martina i čestitke za njegovo zdravlje i dug život, poželjeli smo da se ostvari sve ono, što su se ovi vrijedni ljudi obavezali. Posebno smo poželjeli vrijednim, izuzetno hrabrim i marljivim ženama Prečeca, koje se još uvijek sjećaju žiljeva i neimaštine u predratnom Prečecu, da imaju što više i što češće lijepe izlete, upoznaju svoju zemlju, a i susjedne zemlje, kako im je želja. Ostavili smo ih u smiraju dana ovog »babišeg ljeta« u sunčanom Prečecu, iz kojeg se ide na rad samo u Zagreb i Ivanić-Grad, a ne u SR Njemačku ili daleku Ameriku, kao što je išla Barbara Britvec, brat tate Martina i mnogi drugi.

Sonja MATOŠEC

Djeci pripada uređen prostor za igru

Dječji se organizam brže razvija, ako je aktivan, a aktivnost ne mogu biti u skućenom ili pretrpanom stambenom prostoru. Djetetu u razvoju potrebno je što raznovrsnije kretanje i to prvenstveno na čistom zraku i suncu, na otvorenom prostoru kao što je dječje igralište. Savremeni život, u kojem automobili zauzimaju prostore nekada slobodne za dječje igre, doveo je do toga da je ulica zauvijek izgubljeno carstvo dječjih igara.

Danas još nismo u mogućnosti graditi organizirana dječja igrališta adekvatna pojedinom uzrastu djece, ograđena i osvijetljena, koja bi pored igre u društvu vršnjaka bila i sigurna zaštita od prometa. Ali, da li ipak nešto možemo?

Mislimo da MZ-e mogu i trebaju razmotriti mogućnost stvaranja malih igrališta, koristeći male prostore između zgrada koji u sadašnjem stanju ne pružaju estetsku sliku šovjekove okoline. Ulažući mnogo dobre volje možemo uz malo sredstava urediti vrlo lijepo i korisne prostore za djecu gdje može izrasti novo dječje carstvo.

Pioniri, roditelji i članovi DNZ-a pozdravit će i pomoći ovakva izrastanja.
Za Opć. konf. SDND-a
Z. Gemić

Alkohol važniji od hrane

Da je alkohol važniji od hrane to čak i svako dijete zna da nije točno, ali sudeći po broju gostiona u strogom centru Dugog Sela dobit ćemo drugi dojam.

Na dužini od oko tristo metara alkohol se toči na ravno SEDAM MJEŠTA, a osma gostiona nasuprot restorana je u izgradnji. Tako veliki broj gostiona uopće nam ne služi na čast, jer na tom istom prostoru nalaze se samo dvije trgovine sa živim namirnicama. U svim tim gostionama piju svi, i mladi i stari, pa promet dobro ide i vlasnici samo trljaju članove od sreće.

Ne posjećivati gostionu znači biti na dnu »društvene ljestvice« što isto važi i za one koji posjećuju gostionu, a piju samo sok.

U svim gostionama najviše kotira vinjak, konjak i špricer, a konzumenti se mjere po broju popijenih čašica.

U sadašnjim uvjetima trebalo bi izraditi plan stvarnih potreba na području općine sa svim vrstama lokala, a kad su u pitanju gostione trebalo bi rigoroznije postupiti prilikom otvaranja i opozivanja.

S. K.

S. K.

Mi kao proizvođači i kao potrošači

Svi mi radimo i na neki način proizvodimo, ali smo svi ujedno i potrošači. Kao potrošači svakodnevno dolazimo u trgovine radi nabave živih namirnica i sveg ostalog što nam je potrebno. Prilikom kupovanja čudimo se visokim cijenama i pitamo se kako je to moguće, gdje je društvena svijest itd.

Kritizirajući maloprodajne cijene obično imamo na umu razliku između nabavne i maloprodajne cijene. Razlika ostaje trgovcu tj. trgovačkom poduzeću koje i živi na bazi te razlike.

Međutim, kada se nalazimo u vlastitoj »firmi«, tada pod svaku cijenu nastojimo podići vrijednost, a isto tako i cijenu svom proizvodu — ne vodeći računa tom prilikom o budućem plasmanu našeg proizvoda i o visokim nerealnim cijenama.

Drugim riječima to znači da vrijednost budućeg rada želimo sniziti na

minimum, a vrijednost vlastitog rada želimo podići do maksimuma. U takvom slučaju moraju posredovati neki regulatori, a to je obično ponuda i potražnja na tržištu i društvo u cjelini.

Prema tome, bez obzira na naš sud o kvaliteti i cijeni vlastitog rada konačnu vrijednost utvrditi će zakoni tržišta i društvena zajednica. Svaki proizvod je vredniji onda ako ga hvali netko drugi napr. potrošači i korisnici, jer i stara poslovica kaže: — Tko se sam hvali, nije hvale vrijedan.

Najbolje je biti realan u procjeni svog truda, a isto tako treba cijeniti rad drugih, jer svi mi kao pojedinci dio smo društva bez kojeg se ne može živjeti.

S. K.

Opće srednja škola u Dugom selu?

Već duže vremena priča se u prosječnim krugovima, a i među gra-

danstvom da se uvodi desetgodišnja osnovna škola. To bi značilo da bi se prva dva razreda opće srednje jedinstavno pripojila osnovnoj školi.

Na taj način djeca u Dugom Selu završila bi dva razreda srednje škole a samo preostala dva razreda, treći i četvrti, pohađala bi u Zagrebu ili negdje drugdje, što bi bilo vrlo povoljno i za djecu i za roditelje.

Kada će početi s radom desetgodišnja škola, to još nije poznato, ali je sigurno da će to doći kroz koju godinu.

Zbog toga nije na odmet postaviti pitanje kakve su naše mogućnosti i da li smo mi spremni prihvatiti desetgodišnju školu?

U prvom redu radi se o školskom prostoru kojeg škola ni sada nema dovoljno na raspolaganju što zahtijeva suvremena nastava.

Da li će se taj problem riješiti gradnjom nove škole u Božjakovini ili na neki drugi način za sada još nije poznato.

Bilo kako bilo desetgodišnja škola je vrlo blizu, pa je na svima nama da o tome razmišljamo i da na vrijeme omogućimo sve potrebne uvjete da u datom trenutku može započeti s radom.

S. K.

Za ljepšu budućnost rukometa

Rukometni savez Hrvatske organizirao je u Poreču jedinstvenu rukometnu školu za trenere-početnike. Cilj te škole bio je da se što kvalitetnije i brže osposobe u našoj republici stručni kadrovi sposobni za rukomet što kvalitetnije razvijaju u mjestima gdje djeluju. Jedan od tih polaznika je bio i voditelj pionirske ekipe RK «Jedinstva», Nikola Tominač. Zamolili smo ga da nam odgovori na nekoliko pitanja o samom značenju te škole i šta to znači za dugoselski rukomet.

N. Tominač: Već duže vrijeme osjećao se u dugoselskom sportu nedostatak određenog stručnog kadra sposobnog da se uklopi u moderne tendencije koje zahtijeva sadašnji sport. Dugoselski klubovi već niz godina postaju žrtve svakojakih trenera-lutalica koji dolaze sa strane a jedini im je cilj novac njihovo vrijeme djelovanje je u većini slučajeva dosta kratko. Bez obzira na postignute rezultate, oni su poslije svega odlaska ostavili pušću. Iako sam aktivan član rukometnog kluba tri godine, u to se vrijeme izmijenilo ni više ni manje nego pet trenera i mislim da je iz ovoga vidljivo da tu nije moglo biti nikakvom kvalitetnog napretka.

Rukometni klub je ove godine na neki način želio osposobiti za trenerski rad ljude iz vlastite sredine u kojoj su počeli igrati rukomet i to može biti jedna garancija za bolju budućnost.

«Dugoselska kronika»: Sto za tebe kao voditelja pionirske ekipe predstavlja ovaj seminar?

N. Tominač: Prije samog odlaska na seminar, znao sam da postoji razlika u radu između seniorske i pionirske ekipe u izdržljivosti i u još nekim manje važnim faktorima. Poslije završetka seminara došao sam do jednog saznanja koj me je čak i pomalo zbumilo. Vidio sam u kojima sam faktorima dosta griješio a koji su od neobične važnosti za razvoj mladog sportiste. Predavači poput mr. Pavlina trenera «Lokomotive», prof. Tičića trenera «Trešnjevke», novog selektora muške reprezentacije

prof. Malića, dr. Kreše Petrovića direktora Instituta za fizičku kulturu iz Ljubljane inače psihologa reprezentacije i nekoliko «manje važnih» trenera naših poznatih ekipa, stvarno su dali nama jedan maksimum koji se može dati na ovakvom skupu. Tu je bio velik broj trenera koji treniraju naše prvoligaše i drugoligaške ekipe i iz direktnog razgovora sa njima se moglo naučiti. Tu je sklopljeno prijateljstvo sa trenerom «Mehanike» iz Metkovića koji nam je obećao gostovanje u Dugom Selo prvom prilikom kada njihova ekipa bude igrala u Zagrebu. Bilo je niz prijedloga i o daljnjem usavršavanju i RSH je obećao da se o tome posebno pobrinuti, osobito u vezi nabavke naše i strane stručne literature.

«Dugoselska kronika»: Kaje su specifičnosti u radu sa pionirskom ekipom?

N. Tominač: Trener pionirske ekipe u prvom redu mora biti pedagog da bi sam rad mogao biti što kvalitetniji jer se radi o uzrastu koji je osjetljiv na razne faktore bili pozitivne ili negativne. Sociološki profil te grupe se iz vremena na vrijeme naglo mijenja tako da trener mora umnogome o tome voditi računa. To je potrebno na vrijeme izbaciti ili utjecati na loše odgojne i negativne članove jer ta grupa brzo poprma njegove osobine a to donosi pad autoriteta trenera što se u ovakvim situacijama nesmiije dozvoliti. To je faza kada mladom ljudskom biću treba nametnuti stjecanje radnih navika koje će biti od neobične važnosti u njegovom budućem životu i radu. Mogu konstatirati da članovi moje ekipe koju vodim zadovoljavaju u visokom postotku pozitivnim faktorima. Jedino smatram da bi društvene organizacije koje okupljaju djecu i brinu se o njihovom razvoju, uključujući i škole, trebale posvetiti više brige razvoju ovakvih sekcija. Nažalost do sada se nisu o tome mnogo brinule što rezultira i sadašnjem stanju.

«Dugoselska kronika»: Da li po-

stoji mogućnost da se omasove ovakve sekcije?

N. Tominač: Ako se uzme u obzir da na području Mjesne zajednice Dugo Selo postoji osnovna škola sa 1200 učenika, mislim sam da uz jedno određeno populariziranje pojedinih sportova može postići mnogo na samoj masovnosti. Za sada kod nas nedostaju pojedini objekti ali smatram da bi za početak bili dovoljni sadašnji kapaciteti i da bi oni mogli primiti veliki broj djece (nogomet, rukomet, karate, stolni tenis, atletika, i sl.).

Nadajmo se da će se uskoro našim mališanima omogućiti da se što više uključe u sportske aktivnosti i da će im naše društvo to omogućiti što je i jedna od njegovih glavnih zadaća. Jer, briga za djete i njegovo usmjeravanje u daljnji život nemože biti stvar pojedinaca da to oni kreiraju po svom nahođenju i mogućnostima, već i samoga društva. Zar sportski klubovi nemogu preuzeti dio te uloge...

Dk.

Školska lektira

Revizija nastavnog plana i programa hrvatskog ili srpskog jezika za osnovnu školu nužno je zahtijevala i revalorizaciju dosadašnjeg izbora lektire.

Komisija je svoj rad zasnovala na nekoliko kriterija (koje valja imati na umu prije procjene vrijednosti izbora djela):

1. U središtu realizacije sada je rad na književnoumjetničkom tekstu.
2. Izbor pisaca na čijim se djelima trebaju realizirati zahtjevi rada na književnom tekstu uvjetovan je književno-umjetničkim, pedagoškim i društvenim (nacionalnim) zahtjevima.
3. Obnavljanje izbora lektire novim djelima i revizija prethodno usvojenog (u skladu s propozicijama revidiranog osnovnoškolskog programa). Ovaj kriterij zasniva se na slijedećem: Priroda stvaranja (obogaćivanje literature za djecu — za osnovno-školski uzrast — novim djelima) traži i normalan proces mijenjanja izbora lektire. Drugim riječima, u posljednjih nekoliko godina javili su se pojedini pisci za djecu koji su svojim djelom svratili na sebe pozornost ne samo književne kritike nego i školske prakse. Osim toga, još jednom se nametnula potreba da se detaljnije, kritički razmotre djela u sadašnjem programu lektire, kako sa stanovišta njihove odgojne vrijednosti i pristupačnosti uzrastu učenika tako i s gledišta koji je rod, vrsta i koja tematika psihološki prikladna

za određen uzrast, pa prema tome, da li treba biti i dominantna u programu za odgovarajući razred.

Cilj lektira u osnovnoj školi mora biti prvenstveno: buđenje interesiranja za književnu umjetnost, razvijanje ljubavi prema knjizi i sticanje stalnih navika za učenje. To se može postići, u prvom redu, ako se učenicima pruži umjetnički vrijedna i za njih interesantna knjiga. Izučavanje pisaca i njihovih djela, njihovog značaja i mjesta u povijesti književnosti, zadatak je nastave u užem smislu riječi, a prije svega nastave škola II stupnja. Učenicima osnovne škole danas, iz razumljivih razloga, ne mogu biti tako privlačna djela naših klasika, niti ih takva djela mogu, bez pomoći nastavnika, oduševiti i zainteresirati za knjigu uopće i podstaknuti na samostalno čitanje. Obrazovnu vrijednost i značaj tih dijela učenici će saznati, koliko je to moguće i koliko je to potrebno za njihov uzrast, na satovima rada na književnom tekstu, tj. neposredno u nastavi. Zato su ta i takva djela u pravilu izostavljena, ali je značajnijim djelima naših klasika dato dostojno mjesto u ovom izboru.

U novom programu satovi domaće lektire uvode se već od I razreda. Ovo je sada bilo moguće učiniti i zato što je u posljednje vrijeme objavljeno više dobrih i lijepih knjiga za djecu ovog uzrasta.

Ovaj izbor lektire ne treba biti samo nastavnicima spisak, iz koga će birati i preporučivati učenicima što su obavezni da pročitaju u toku godine. I učenici treba da se upoznaju s ovim izborom u cjelini — da bi i oni sami vršili izbor djela, koja će, pored onih predviđenih za sat lektire čitati.

Na osnovu ovog izbora će narodne knjižnice i školske knjižnice, pojedinačno ili više njih zajedno, prići popunjavanju svojih knjižnih fondova. Ovo bi se trebalo vršiti postupno, i to tako da će se djela pojedinih pisaca koja će se obrađivati na satovima domaće lektire nabaviti u većem broju primjeraka (20-30, pa i više) — kako bi svi učenici jednog razreda, odnosno odjela mogli u isto vrijeme čitati određeno djelo i pripremiti se za sat lektire. Za svaki razred potrebno je, dakle, prvo osigurati najmanje 8-10 djela u više primjeraka. Ali, ne smijemo zaboraviti ni na one učenike kojima je čitanje knjiga već postala navika i lijepa razonoda. U narodnoj i školskoj knjižnici, naročito u manjim mjestima, potrebno je zato da se nađu bar u jednom primjerku i ostala djela iz ovog spiska.

Ovaj će izbor, isto tako, pomoći i roditeljima i svima onima koji kupuju knjige za djecu kao poklon — da pravilno odaberu knjige. Zato ovaj izbor treba da se nađe i u rukama onih koji rađe u knjižarama, kako bi ga mogli pružiti na uvid onima koji kupuju knjige za djecu i omladinu.

J. Trnski

IN MEMORIAM

HUNIĆ IVAN
6. III. 76. — 6. III. 77.

Prošla je tužna godina od dana kad si nas zauvijek napustio i umjesto sreće u naš dom je trajno uselila tuga.

Iako si od nas nepremostivo daleko ostaješ zauvijek s nama u našim mislima, sjećanju, u našim srcima.

Tugujući:

Kćerka Nadica,
supruga Ljubica,
roditelji i brat, obitelj
Trupešjak i ostala tugujuća
rodbina

DUGOSELSKA KRONIKA — glasilo društveno-političkih organizacija općine Dugo Selo. Izlazi svakog 15. i 25. u mjesecu. Izdavač: Narodno sveučilište Dugo Selo, Ulica braće Bobinec broj 15, tel 72-319. Glavni i odgovorni urednik: JOSIP HORVAT. Urednik lista STJEPAN KOVAČ, Dugo Selo, Ulica Ivana Gorana Kovčića 4. Uređuje urednički odbor: Ivan Vranić, Stjepan Kovač, Krunoslav Jakopović, Maja Crnić, Stjepan Turčinac, Dragutin Jakić, Josip Trupeš i Josip Horvat. Tisak: IEG — tiskara «Zagreb», Zagreb, Prezadovićeve 21-23. Cijena pojedinom broju 2,00 dinara. Pretplata tromjesečna 15,00 dinara, polugodišnja 28,00, godišnja 50 dinara (u pretplatu je uračunata i poštarina). Pretplatu se šalje na žiro-račun Narodnog sveučilišta Dugo Selo br. 30111-603-6533 kod SDK Dugo Selo. Rokopisi se ne vraćaju.

